

Số: 04/2025/QĐST-VDS

Lào Cai, ngày 22 tháng 9 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 3 – LÀO CAI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Chu Thị Thoảng.

Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Minh Tuấn – Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Lào Cai tham gia phiên họp: Bà Đỗ Thị Bích Ngọc – Kiểm sát viên

Ngày 22 tháng 9 năm 2025 tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 04/2025/TLST-VDS ngày 19 tháng 8 năm 2025 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 04/2025/QĐST-VDS ngày 09 tháng 9 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Trần Thị H. Địa chỉ nơi cư trú: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai (có mặt).

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

Anh Nguyễn Văn M. Địa chỉ nơi cư trú: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai.

Anh Nguyễn Văn Q. Địa chỉ nơi cư trú: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai (có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Anh Nguyễn Văn H1. Địa chỉ nơi cư trú: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai (có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 19 tháng 8 năm 2025; bản tự khai người yêu cầu bà Trần Thị H trình bày: Tôi và ông Nguyễn Văn T đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân xã L, huyện V, tỉnh Yên Bái vào năm 1986. Quá trình chung sống vợ chồng tôi sinh được ba người con gồm có: Nguyễn Văn Q sinh ngày 27 tháng 7 năm 1987; Nguyễn Văn M sinh ngày 09 tháng 3 năm 1990; Nguyễn Văn H1 sinh ngày 10 tháng 02 năm 1992. Ông Nguyễn Văn T chồng tôi đã chết ngày 29/3/2013. Từ khi sinh ra con trai tôi là Nguyễn Văn M vẫn bình thường cho đến năm 2007 anh M bị tai nạn xe máy chấn thương sọ não, vỡ hộp sọ không phẫu thuật được. Nằm liệt giường hơn nửa năm sau mới tỉnh, khi tỉnh không nhận thức được, đi lại và không nói được. Sau đó mới tập đi và tập nói nhưng cũng không thể nhận thức, làm chủ được hành vi. Theo hồ sơ bệnh án Dự án – MTBVSKTT cộng đồng ngày 04/01/2013 của Bệnh viện tâm thần – Sở y tế tỉnh Y anh M bị chuẩn đoán là mắc bệnh động kinh tâm thần. Theo biên bản khám giám

định xác định mức độ khuyết tật số: 23/GĐYK-KT của Hội đồng giám định y khoa của Ủy ban nhân dân tỉnh Y ngày 31/7/2014 kết luận: Ông Nguyễn Văn M. Dạng khuyết tật: Vận động, thần kinh, tâm thần, trí tuệ. Tỷ lệ tổn thương cơ thể do bệnh tật/khuyết tật là 87%. Mức độ khuyết tật: Đặc biệt nặng. Từ cuối năm 2015 anh Nguyễn Văn M được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng. Đối tượng hưởng trợ cấp: Người khuyết tật đặc biệt nặng và tôi cũng được trợ cấp xã hội hàng tháng. Đối tượng hưởng trợ cấp: Gia đình người chăm sóc người khuyết tật đặc biệt nặng. Nay tôi đề nghị Toà án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai tuyên bố anh Nguyễn Văn M mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định tôi là người giám hộ cho anh M, xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ cho anh M theo quy định pháp luật.

- Lý do, mục đích, căn cứ của việc yêu cầu Tòa án giải quyết đối với những vấn đề nêu trên: Để làm thủ tục phân chia di sản thừa kế của ông Nguyễn Văn T và tặng cho quyền sử dụng đất cho anh Nguyễn Văn Q.

Tại bản tự khai người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Văn Q trình bày: Bố mẹ tôi là bà Trần Thị H và ông Nguyễn Văn T đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân xã L, huyện V, tỉnh Yên Bái vào năm 1986. Quá trình chung sống bố mẹ tôi sinh được ba người con gồm có: Tôi Nguyễn Văn Q sinh ngày 27 tháng 7 năm 1987; Nguyễn Văn M sinh ngày 09 tháng 3 năm 1990; Nguyễn Văn H1 sinh ngày 10 tháng 02 năm 1992. Ông Nguyễn Văn T bố tôi đã chết ngày 29/3/2013. Từ khi sinh ra em trai tôi là Nguyễn Văn M vẫn bình thường cho đến năm 2007 em M bị tai nạn xe máy chấn thương sọ não, vỡ hộp sọ không phẫu thuật được. Nằm liệt giường hơn nửa năm sau mới tỉnh, khi tỉnh không nhận thức được, đi lại và không nói được. Sau đó mới tập đi và tập nói nhưng cũng không thể nhận thức, làm chủ được hành vi. Theo hồ sơ bệnh án Dự án – MTBVSKTT cộng đồng ngày 04/01/2013 của Bệnh viện tâm thần – Sở y tế tỉnh Y em M bị chuẩn đoán là mắc bệnh động kinh tâm thần. Theo biên bản khám giám định xác định mức độ khuyết tật số: 23/GĐYK-KT của Hội đồng giám định y khoa của UBND tỉnh Y ngày 31/7/2014 kết luận: Ông Nguyễn Văn M. Dạng khuyết tật: Vận động, thần kinh, tâm thần, trí tuệ. Tỷ lệ tổn thương cơ thể do bệnh tật/khuyết tật là 87%. Mức độ khuyết tật: Đặc biệt nặng. Từ cuối năm 2015 em Nguyễn Văn M được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng. Đối tượng hưởng trợ cấp: Người khuyết tật đặc biệt nặng và mẹ tôi Trần Thị H cũng được trợ cấp xã hội hàng tháng, đối tượng hưởng trợ cấp: Gia đình người chăm sóc người khuyết tật đặc biệt nặng. Nay mẹ tôi bà Trần Thị H đề nghị Toà án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai tuyên bố anh Nguyễn Văn M mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định mẹ tôi bà Trần Thị H là người giám hộ cho anh M, xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ cho anh M. Tôi hoàn toàn nhất trí. Đề nghị Toà án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai tuyên bố anh Nguyễn Văn M mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định mẹ tôi bà Trần Thị H là người giám hộ cho anh M.

Tại bản tự khai người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Văn H1 trình bày: Bố mẹ tôi là bà Trần Thị H và ông Nguyễn Văn T đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân xã L, huyện V, tỉnh Yên Bái vào năm 1986. Quá trình chung sống bố mẹ tôi sinh được ba người con gồm có: Nguyễn Văn Q sinh ngày 27 tháng 7 năm 1987; Nguyễn Văn M sinh ngày 09 tháng 3 năm 1990; tôi Nguyễn Văn H1

sinh ngày 10 tháng 02 năm 1992. Ông Nguyễn Văn T bố tôi đã chết ngày 29/3/2013. Từ khi sinh ra anh trai tôi là Nguyễn Văn M vẫn bình thường cho đến năm 2007 anh M bị tai nạn xe máy chấn thương sọ não, vỡ hộp sọ không phẫu thuật được. Nằm liệt giường hơn nửa năm sau mới tỉnh, khi tỉnh không nhận thức được, đi lại và không nói được. Sau đó mới tập đi và tập nói nhưng cũng không thể nhận thức, làm chủ được hành vi. Theo hồ sơ bệnh án Dự án – MTBVSKTT cộng đồng ngày 04/01/2013 của Bệnh viện tâm thần – Sở y tế tỉnh Y anh M bị chuẩn đoán là mắc bệnh động kinh tâm thần. Theo biên bản khám giám định xác định mức độ khuyết tật số: 23/GĐYK-KT của Hội đồng giám định y khoa của Ủy ban nhân dân tỉnh Y ngày 31/7/2014 kết luận: Ông Nguyễn Văn M. Dạng khuyết tật: Vận động, thần kinh, tâm thần, trí tuệ. Tỷ lệ tổn thương cơ thể do bệnh tật/khuyết tật là 87%. Mức độ khuyết tật: Đặc biệt nặng. Từ cuối năm 2015 anh Nguyễn Văn M được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng. Đối tượng hưởng trợ cấp: Người khuyết tật đặc biệt nặng và mẹ tôi Trần Thị H cũng được trợ cấp xã hội hàng tháng, đối tượng hưởng trợ cấp: Gia đình người chăm sóc người khuyết tật đặc biệt nặng. Nay mẹ tôi bà Trần Thị H đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai tuyên bố anh Nguyễn Văn M mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định mẹ tôi bà Trần Thị H là người giám hộ cho anh M, xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ cho anh M. Tôi hoàn toàn nhất trí. Đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai tuyên bố anh Nguyễn Văn M mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định mẹ tôi bà Trần Thị H là người giám hộ cho anh M.

Tại phiên họp đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Lào Cai phát biểu ý kiến. Việc tuân theo pháp luật tố tụng trong quá trình giải quyết việc dân sự của Thẩm phán, Thư ký; việc chấp hành pháp luật của người yêu cầu đảm bảo đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Đề nghị áp dụng khoản 1 Điều 22; Điều 46; Điều 49; Điều 53; Điều 57; Điều 58 Bộ luật Dân sự; Điều 27; Điều 35; Điều 39; Điều 143; Điều 149; Điều 370; Điều 376; Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

Chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị H, tuyên bố anh Nguyễn Văn M, sinh ngày 09/3/1990, địa chỉ: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai mất năng lực hành vi dân sự.

Tuyên bố người giám hộ của anh Nguyễn Văn M là bà Trần Thị H, sinh ngày 05/02/1968. Địa chỉ: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai.

Về lệ phí: Bà Trần Thị H phải chịu 300.000đồng lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án được quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự. Việc thụ lý và giải quyết đơn yêu cầu của Tòa án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai là đúng thẩm quyền quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp. Căn cứ khoản 3 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự Tòa án tiến hành mở phiên họp vắng mặt các đương sự là đúng quy định pháp luật.

[2] Về nội dung yêu cầu: Người yêu cầu bà Trần Thị H; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Văn Q; anh Nguyễn Văn H1 đều xác định: Anh Nguyễn Văn M từ khi sinh ra vẫn bình thường cho đến năm 2007 anh M bị tai nạn xe máy chấn thương sọ não, vỡ hộp sọ không phẫu thuật được. Nằm liệt giường hơn nửa năm sau mới tỉnh, khi tỉnh không nhận thức được, đi lại và không nói được. Sau đó mới tập đi và tập nói nhưng cũng không thể nhận thức, làm chủ được hành vi. Theo hồ sơ bệnh án Dự án – MTBVSKTT cộng đồng ngày 04/01/2013 của Bệnh viện tâm thần – Sở y tế tỉnh Y anh M bị chuẩn đoán là mắc bệnh động kinh tâm thần. Theo biên bản khám giám định xác định mức độ khuyết tật số: 23/GĐYK-KT của Hội đồng giám định y khoa của Ủy ban nhân dân tỉnh Y ngày 31/7/2014 kết luận: Ông Nguyễn Văn M. Dạng khuyết tật: Vận động, thần kinh, tâm thần, trí tuệ. Tỷ lệ tổn thương cơ thể do bệnh tật/khuyết tật là 87%. Mức độ khuyết tật: Đặc biệt nặng. Từ cuối năm 2015 anh Nguyễn Văn M được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng. Đối tượng hưởng trợ cấp: Người khuyết tật đặc biệt nặng.

Ngày 25 tháng 8 năm 2025 Toà án nhân dân khu vực 3 – Lào Cai ra Quyết định trưng cầu Giám định số: 01/2025/QĐ-TCGD Trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc để xác định sức khỏe, tâm thần, năng lực hành vi dân sự đối với anh Nguyễn Văn M. Tại Bản kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số: 64/KLGD ngày 03 tháng 9 năm 2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đã kết luận: Nguyễn Văn M sinh năm 1990, trú tại: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai bị bệnh Động kinh có rối loạn tâm thần/ chấn thương sọ não cũ. Hiện tại: Nguyễn Văn M mất năng lực hành vi dân sự.

Từ những căn cứ trên việc bà Trần Thị H là mẹ đẻ anh Nguyễn Văn M yêu cầu Toà án tuyên bố anh Nguyễn Văn M là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự 2015 nên được chấp nhận.

[3] Xét yêu cầu về việc đề nghị Toà án chỉ định người giám hộ cho anh Nguyễn Văn M. Nhận thấy: Anh Nguyễn Văn M có mẹ đẻ là bà Trần Thị H sinh năm 1968 và bố đẻ ông Nguyễn Văn T sinh năm 1966 (đã chết năm 2013), anh trai là Nguyễn Văn Q sinh năm 1987, em trai là Nguyễn Văn H1 sinh năm 1992. Hiện nay bà Trần Thị H đang trực tiếp chăm sóc anh Nguyễn Văn M, bà H là người có năng lực hành vi dân sự đầy đủ, không vi phạm pháp luật, chấp hành đầy đủ nghĩa vụ của công dân tại nơi cư trú, đáp ứng các điều kiện quy định tại Điều 49 Bộ luật Dân sự 2015. Bản thân bà H đề nghị Toà án chỉ định cho bà làm người giám hộ cho anh Nguyễn Văn M; Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Văn Q và Nguyễn Văn H1 cũng đồng ý đề nghị Toà án chỉ định bà H là người giám hộ

cho anh M. Do đó yêu cầu Toà án chỉ định bà Trần Thị H làm người giám hộ cho anh Nguyễn Văn M là phù hợp và được chấp nhận.

[4] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Lào Cai tại phiên họp có căn cứ, phù hợp với quy định pháp luật nên được chấp nhận.

[5] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Căn cứ khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án. Bà Trần Thị H phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định pháp luật.

[6] Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo theo quy định pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 361; khoản 3 Điều 367; Điều 371; Điều 372; Điều 376; Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Căn cứ khoản 1 Điều 22; Điều 47; Điều 48; Điều 49; Điều 57; Điều 58; Điều 59 Bộ luật Dân sự 2015.

Căn cứ khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị H: Tuyên bố anh Nguyễn Văn M sinh ngày 09 tháng 3 năm 1990, trú tại: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai mất năng lực hành vi dân sự.

- Bà Trần Thị H sinh ngày 05 tháng 02 năm 1968, trú tại: Thôn P, xã L, tỉnh Lào Cai là người giám hộ cho anh Nguyễn Văn M có các quyền và nghĩa vụ được quy định tại các Điều 57; 58; 59 Bộ luật Dân sự 2015.

2. Về lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm: Bà Trần Thị H phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm nhưng được trừ vào số tiền 300.000 đồng bà H đã nộp tại biên lai số: 0000678 ngày 19 tháng 8 năm 2025 tại Thi hành án dân sự tỉnh Lào Cai. Xác nhận bà H đã nộp đủ lệ phí.

3. Quyền kháng cáo: Bà Trần Thị H có quyền kháng cáo Quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Anh Nguyễn Văn Q; anh Nguyễn Văn H1 vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo Quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được thông báo, niêm yết theo quy định pháp luật.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị Quyết định trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Lào Cai
- VKSND khu vực 3
- THADS tỉnh Lào Cai
- Người yêu cầu
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan.
- Lưu HS - TQĐ

THẨM PHÁN – CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

Chu Thị Thoảng